

Taxon *Helianthus x laetiflorus*

Název taxonu	Helianthus x laetiflorus
Vědecký název taxonu	Helianthus x laetiflorus
Jména autorů, kteří taxon p...	Persoon
Odrůda	‘Oktoberstem’
Český název	slunečnice pozdní
Synonyma (zahradnický pou..	Helianthus superbus Watson
Autor	Jiří Uher (ji_uher@unknown.cz)
Kategorie	Odrůda

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Holartická květenná říše a Severoamerická atlantická oblast (východ SA)
Biogeografické regiony - po..	po celém severoamerickém východě z Ontaria a Quebecu po Alabamu a Texas (do Oregonu nejspíše zavlečen) - hybrid mezi H. pauciflorus a H. tuberosus

Zařazení

Fytocenologický původ	Chledofyt - okraje silnic a polí, zpravidla v nížinách do 300 m n.m.
Pěstitelská skupina	Trvalka zatahující
Životní forma	Hemikryptofyt
Zařazení podle původu, nár...	Di - divoce rostoucí trvalka

Popisné a identifikační znaky

Habitus	výběžkatě rozpínavá vzpřímená trvalka, 1.2 - 2.0 m vysoká
Kořen	silné adventivní kořeny z podzemních oddenků
Výhony	přímé, nanejvýš při vrcholu větvené, roztroušeně chlupaté
Listy	většinou vstřícné, řapíkaté, kopinaté s pilovitými okraji, drsně chlupaté a žláznatě tečkované
Květenství	úbory s 15-20 žlutými paprsky (u řady odrůd více), sedmdesáti nebo více kvítky disku a zákrovem z 25-35 kaštanově hnědých, kopinatých, žláznatých, abaxiálně pýřitých, přitisklých listenů nestejně velikosti
Květy	růžnoobalné (kalichy přeměněny v osinkaté šupiny), srostloplátečné, pětičetné, haplostemonické - kvítky disku koleomorfní, oboupohlavné, obvykle purpurové; paprsky souměrné, třízubé, jalové, žluté
Opylovací poměry	Samosprašná

Plody	neveliké, obkopinaté, bočně stlačené, lysé, purpurově černé nažky
Semena	vysévány jsou celé nažky
Možnost záměny taxonu (+..	snadno zaměnitelné především rodičovskými taxony: <i>Helianthus pauciflorus</i> Nutt. se zákrovními listeny rovněž přitisklými, ale široce vejčitými a lysými, a <i>Helianthus tuberosus</i> L. s listeny zákrovu rozloženými a téměř stejně velikými
Dlouhověkost	dlouhověká
Doba rašení	Na jaře rašící (IV)

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Červenec
Konec doby kvetení	Říjen
Doba kvetení - poznámka	rané odrůdy nakvétající od července (‘Monarch’, ‘Praecox’), pozdní od září (‘Oktoberstem’)

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce	✓
Faktor světla - poznámka	heliofyt
Faktor tepla	dopěstování výsadby schopných rostlin 16°C, ke kontrole nežádoucího prodlužovacího růstu i 10°C; mrazuvzdorná údajně do -48°C (USDA)
Faktor vody	mezofyt - vhodná zálaha (vysoké požadavky na živiny a vodu zejména v dubnu a květnu při elongaci květních stonků), za sucha trpí padlím
Faktor půdy	přízpůsobivá v provzdušněných, spíše neutrálních (pH 6.0 - 7.0) půdách
Faktor půdy - poznámka	každoročně v předjaří 8-10 kg plných hnojiv pro ar

Užitné vlastnosti

Období hlavního estetickéh...	kvetení - od července do října v závislosti na odrůdách
Použití - pro trvalky	OPD - Okraj porostu dřevin, VP - Volné plochy (otevřené, slunné, bez souvislého porostu dřevin), VPp - Volné plochy přírodě blízkého charakteru, VPz - Volné plochy záhonového charakteru, VPs - Volné plochy stepního charakteru (živné půdy s vysokým obsahem Ca), Z - Záhon a OV - Okraj vody
Použití - pro trvalky - pozná..	také k řezu květenství
Choroby a škůdci	početné askomycety (<i>Erysiphe</i> , <i>Sclerotinia</i> , <i>Botryotonia</i> , <i>Diaporthe</i> , <i>Alternaria</i> , <i>Septoria</i>), rzi (<i>Puccinia</i>) a oomycety (<i>Phytophthora</i>); ze škůdců mšice (<i>Macrosiphon</i> , <i>Aphis</i> , <i>Aulacorthum</i>), křísci (<i>Eupteryx</i>) a červci (<i>Chloropulvinaria</i>), vrtalky

(Liriomyza), zavíječi (Ostrinia), mandelinky a kovařci (Longitarsus, Psylliodes, Agriotes)

Doporučený spon pro výsad.. v parkových výsadbách dvě až tři rostliny na m²; výsadby k řezu květenství 1.0 x 1.0 (1.4) m

Množení

Množení	Vrcholové řízky, Dělení trsů, Množení oddělky a Množení odkopky
Množení - poznámka	výsevy pouze u rodičovských druhů
Konečné hrnky	12-16 cm kontejnery
Retardace	ne
Květní tvorba	zjevně krátkodenní rostliny - exaktní data dosud nepublikována, vernalizace není nutná
Doba kultivace	kultury k řezu nejvýše tři roky: v prvním roce do dvaceti, ve druhém asi 40 kvetoucích stonků, s rostoucí hustotou porostu výnosy klesají
Odrůdy	asi deset odrůd lišících se vzrůstností a raností: nejvyhledávanější 'Oktoberstern', 'Monarch' a poloplňá 'Miss Melish' (poslední dvě oceněny AGM 2001)

Ostatní

Poznámka	velkokvěté klony nabízené pod jménem <i>Helianthus atrorubens</i> Lam. náleží také tomuto kříženci - pravý <i>H. atrorubens</i> L. roste trsnatě, nebývá plně zimovzdorný a nejspíš není v kultivaci.
Odkazy	- Clevenger S., Heiser C.B. (1963). <i>Helianthus laetiflorus</i> and <i>Helianthus rigidus</i>-hybrids or species? <i>Rhodora</i> 65:121-133; - Clausen G. (1974): Sortforsög med <i>Helianthus</i> 1969-1972. <i>Tiddsskr.Planteavl</i> 78:435-440; - Uher J. (2006): Vytřvalé slunečnice k řezu. <i>Zah</i>

Grafické přílohy

